

Upplands Väsby kommun

Beslut efter uppföljning för gymnasieskola med yrkes- och introduktionsprogram

efter tillsyn i Väsby Nya Gymnasium
belägen i Upplands Väsby kommun

Med anledning av den rådande situationen med risker för smittspridning av Covid-19

Många skolor är i dagsläget starkt påverkade av de åtgärder som vidtas med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. För gymnasieskolan och vuxenutbildningen gäller särskilda rekommendationer. Skolinspektionen anpassar för närvarande på olika sätt sin tillsyn och granskning. Mer information finns på www.skolinspektionen.se. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Eftersom skolan fortfarande är aktiv och ska fortgå men under andra omständigheter menar Skolinspektionen dock att det är viktigt att meddela bedömningen efter den tidigare tillsynen eller granskningen som redan ägt rum. Skolinspektionen har i detta beslut satt uppföljningstiden med hänsyn till rådande omständigheter. Uppföljningstiden kan komma att förlängas ytterligare om förutsättningarna förändras. Om du som huvudman behöver längre uppföljningstid kontakta Skolinspektionen för prövning.

Uppföljning av tillsyn i Väsby Nya Gymnasium

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Upplands Väsby kommun under våren 2019. Skolinspektionen fattade den 3 juli 2019 beslut efter tillsyn för Väsby Nya Gymnasium. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Upplands Väsby kommun inkom med den 2 december 2019 och uppgifter som framkom vid Skolinspektionens uppföljningsbesök på Väsby Nya Gymnasium den 14 februari 2020 samt på kompletterande uppgifter i samband med kommunikering av protokollet.

Sammanfattning av kvarstående brister

Enligt Skolinspektionens bedömning är nedanstående brister ännu ej tillfullo åtgärdade. Skolinspektionen konstaterar att Upplands Väsby kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

Skolinspektionens ingripande

Arbetsområde	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
2. Extra anpassningar och särskilt stöd		

Beslut

2020-05-11

3 (15)

Dnr 43-2018:10784

Eleven ges skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och insatserna utvärderas.	Föreläggande	2021-01-15
Elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.	Föreläggande	2021-01-15
Elever som är i behov av särskilt stöd ges stöd på det sätt och i den omfattning som utredningen har visat att de behöver.	Föreläggande	2021-01-15
När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas.	Föreläggande	2021-01-15
6. Grundläggande förutsättningar för skolenheten		
Elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål.	Föreläggande	2021-01-15
Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.	Föreläggande	2021-01-15

Skolinspektionens bedömningar och datum för när huvudmannen senast ska ha åtgärdat bristerna anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattning av avhjälpna brister

Arbetsområde	Typ av ingripande
5. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	
Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.	Brist avhjälp
Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.	Brist avhjälp

Skolinspektionens avslutar tillsynen avseende de brister som har avhjälpas.

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälp samtliga påtalade brister. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälpa de brister som kvarstår.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Upplands Väsby kommun att senast den 15 januari 2021 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Upplands Väsby kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Eleven ges skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och insatserna utvärderas. (3 kap. 5a och 8 §§ skollagen; Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg, 2.6 Rektorns ansvar)
- Elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)

- Elever som är i behov av särskilt stöd ges stöd på det sätt och i den omfattning som utredningen har visat att de behöver. (3 kap. 8-9 §§ skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Åtgärder

Se till:

- att skyndsamt ge eleverna stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

- att skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd då:

- extra anpassningar inte leder till att eleven når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller,

- det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga eller,

- om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

-att ge de elever som behöver särskilt stöd, på det sätt och i den omfattning som krävs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detta innebär även att se till att all personal har kännedom om, och följer de rutiner som skolan har i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd,

-att utarbeta åtgärdsprogram för de elever som ska ges särskilt stöd, samt

-att följa upp och utvärdera insatta åtgärder

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i sitt beslut den 3 juli 2019 att det fanns brister i skolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd. Utredningen visade att alla elever i behov av extra anpassningar inte fick det, att alla elevers behov av särskilt stöd inte utreddes skyndsamt samt att inte heller alla elever i behov av särskilt stöd gavs sådant stöd. Utredningen visade vidare att Väsby nya gymnasium hade brister i arbetet med att utarbeta åtgärdsprogram för elever som gavs särskilt stöd samt att följa upp och utvärdera insatta åtgärder.

Skolinspektionen bedömer att det fortfarande föreligger brister i skolans arbete avseende extra anpassningar och särskilt stöd. Utredningen visar att alla elever

som behöver extra anpassningar inte får det, samt att lärare uppger att de inte hinner med att ge alla de extra anpassningar som specialpedagogen föreslår. Alla elever som kan vara i behov av särskilt stöd utreds inte och flera elever ges inte särskilt stöd på det sätt eller i den omfattning som anges i åtgärdsprogram. Trots att skolan har konstaterat ett behov hos ett stort antal elever av stöd i form av studiehandledning på modersmålet, är det endast ett fåtal elever som erbjuds detta. Vidare saknas datum för uppföljning och utvärdering i flera åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av. Visserligen har skolan påbörjat ett utvecklingsarbete och genomfört åtgärder som delvis haft effekt, men Skolinspektionen bedömer trots detta att brister kvarstår och att arbetet behöver intensifieras samt att den nya rutinen på ett tydligare sätt behöver förankras hos personalen. Bristerna innebär att elever inte får sitt behov av extra anpassningar och särskilt stöd tillgodosett, vilket medför att deras förutsättningar att nå målen för utbildningen försvåras.

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Av skollagen följer också att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Av skollagen framgår vidare att rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt. Av skollagen framgår vidare att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Av skollagen framgår att åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas, samt vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.

Av 9 kap. 9 § gymnasieförordningen (2010:2039) framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål om eleven behöver det.

I förarbetena till skollagen framgår att det endast i undantagsfall bör kunna anses vara uppenbart obehövt att i en utredning om särskilt stöd samråda med den del av elevhälsan som har specialpedagogisk kompetens. Där framgår även att i den specialpedagogiska yrkesrollen ligger att göra pedagogiska utredningar på såväl organisations-, grupp- som individnivå samt att upprätta och praktiskt arbeta med åtgärdsprogram i samverkan med andra aktörer (prop. 2013/14:160 sid 25).

Av utredningen framgår att skolan vidtagit flera åtgärder för att utveckla arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. En organisationsförändring inom elevhälsan har påbörjats, till exempel har en ny rutin implementerats som beskriver arbetsgången för extra anpassningar och särskilt stöd i ett processschema, "Vägen till särskilt stöd vid Väsby Nya Gymnasium" (VTSS). Skolans nyanställda specialpedagog har vidare hunnit träffa, kartlägga, dokumentera och följa upp många fler elever än vad den tidigare organisationen möjliggjorde. Därtill har skolan utarbetat tydligare rutiner kring dokumentation av arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd i det digitala system som skolan använder.

Lärare uppger dock i intervjun att rutinen VTSS, som infördes under höstterminen, upplevs som "rörig" och att lärarna har svårt att orientera sig i den. Rutinen omfattar 13 steg, där extra anpassningar kommer först som nummer 6 i arbetsgången. Under de första fem stegen är det framförallt mentorn som är delaktig i processen att, tillsammans med eleven, hitta lämpliga anpassningar som sedan läraren genomför inom ramen för den ordinarie undervisningen. Efter detta kommer extra anpassningar som steg 6 och innefattar att elevhälsan diskuterar de elevärenden där extra anpassningar inte räcker till och fattar beslut om vidare åtgärder. Lärare beskriver att de ska anmäla direkt till elevhälsan om något "stör" en elev, alltså direkt i steg 1, men lärarna är inte själva så delaktiga i de första fem stegen utifrån hur arbetsgången beskrivs i rutinen. Lärare uttrycker att de inte heller är delaktiga i processen med att formulera extra anpassningar, utan att det är eleven och specialpedagogen som träffas och kryssar i olika anpassningar i en lista. Lärarna uppger i intervjun att alla extra anpassningar som anges i "krysslistan" inte är realistiska utifrån att lärarna inte hinner med att göra dem. Därtill uttrycker en lärare att det är problematiskt eftersom elever tror att de har rätt till alla anpassningar som anges i kryssrutorna trots att specialpedagogen, såsom lärare uppfattat det, uppgivit att krysslistan ska ses som tips till läraren. I rektorsintervjun bekräftar rektorn att det är så krysslistan ska förstås, samtidigt som specialpedagogen själv i intervjun uppger att "det är elevens rättighet att få de extra anpassningar som framgår av dokumentet". I elevhälsans intervju framgår dock att lärarna av olika skäl inte kan ge de extra anpassningar elever har rätt till och exemplifierar med studiehandledning på

modersmålet som en av representanterna menar är obefintligt. Av dokument som Skolinspektionen tar del av under besöket bekräftas att "krysslistorna" kan innehålla många kryss, ett par av dem har 22 och 24 anpassningar i kryssade.

Av Skolinspektionens uppföljning framgår vidare att det finns elever som sannolikt har behov av särskilt stöd men som inte utreds och det finns elever som har åtgärdsprogram upprättade men där stödet inte ges på det sätt eller i den omfattning som anges i åtgärdsprogrammet. I intervjun med elevhälsan beskriver representanter att de visserligen utreder alla elever som anmäls till elevhälsan, men att flera elever inte anmäls på grund av tidsbrist hos lärarna. Många lärare "sitter på sina elever" och anmäler inte. Representanter för elevhälsan uppger att det digitala dokumentationssystemet visserligen förbättrats, EHT-anmälningar scannas in och de har hittat en struktur för arbetet och infört elevakter. Samtidigt framgår att lärarna inte arbetar "korrekt" utifrån rutinen utan anmäler direkt till elevhälsan på tomma blanketter där uppgifter saknas om hur lärarna arbetat med stöd och stimulans samt med extra anpassningar innan de lämnar över till elevhälsan. Representanter menar att VTSS inte implementerats taktiskt, att det finns en okunskap hos lärarna och att skolledningen "lutar sig mot VTSS-dokumentet", men att arbetet inte har utvärderats. Vidare framgår av elevhälsans intervju att det är "luddigt" vem som beslutar om åtgärdsprogram och att varken specialpedagog eller biträdande rektor fått någon delegation. Samtidigt uppger specialpedagogen att vissa av de åtgärdsprogram som innefattar reducerat program är undertecknade av specialpedagogen som överlämnat till skolledningen för beslut, men där "tar det stopp". Vidare framgår att elevhälsan inte kan sätta in insatser som är beslutade enligt åtgärdsprogram när det gäller undervisning i mindre grupp eller enskilt ämneslärostöd. Tio av de elva elever som har åtgärdsprogram, ges inte det särskilda stöd som är beslutat, enligt en av elevhälsans representanter.

Det framgår av såväl elevhälsans intervju som av rektorsintervjun att studiehandledning på modersmål inte ges inom ramen för särskilt stöd. En representant uppger att det ges utifrån stöd och stimulans och rektorn beskriver att det sker ett samråd mellan undervisande lärare på Språkintruktionsprogrammet och specialpedagogen, som sedan framställer en lista på modersmål som behövs och som ledningen beställer från modermålsenheten i kommunen. I elevhälsans intervju framgår att det är 104 elever som kartlagts och som konstaterats ha behov av och rätt till studiehandledning på modersmål, men att behoven är långt ifrån tillgodosedda. Det framgår av både rektorns och elevhälsans intervjuer att det totalt är fyra elever som erbjuds studiehandledning på modersmål på två olika språk.

I intervjun med rektorn berättar han att elevers behov av särskilt stöd utreds så fort det uppstår oro om att extra anpassningar inte verkar fungera. På frågan vem som fattar beslut om särskilt stöd i åtgärdsprogram säger rektorn att underlaget kommer från elevhälsan men det är biträdande rektorn som fattar beslut och rektorn som skriver under alla åtgärdsprogram. Enligt rektorn är enskilt ämneslärarstöd den vanligaste insatsen för särskilt stöd, vilket lett till missnöje hos en del lärare som anser att de fått en högre arbetsbelastning och inte har utrymme att ge stödet. Det framgår av rektorsintervjun att det finns lärare som säger att de inte heller ger stödet och på frågan vad det innebär för eleverna svarar rektorn "att de inte får det stödet tills vi är klara med den diskussionen". Vidare framgår att det är den funktion som upprättat åtgärdsprogrammet som är ansvarig för utvärdering och uppföljning, oftast specialpedagogen tillsammans med biträdande rektorn. Samtidigt framgår av dokumentstudier som genomfördes under besöket att det saknas uppföljningar i vissa elevakter.

Av de synpunkter utifrån protokollet från uppföljningsbesöket som inkommit till Skolinspektionen framgår bland annat att skolledningen tillsammans med elevhälsan utarbetat en organisationsförändring inom elevhälsan, ett arbete som påbörjats men som de ännu inte anser sig färdiga med. Vidare framgår att skolan kommer att fortsätta med utvärderingar och justeringar av arbetsrutiner tillsammans med såväl elevhälsan som lärarna, i syfte att arbeta fram det system som ger eleverna det stöd de har behov av. Ledningen hoppas också att detta arbete kommer leda till en tydligare arbetsgång kring elever i behov av extra anpassningar och särskilt stöd.

Motivering till val av verktyg

Då Upplands Väsby kommuns verksamhet inte följer de krav som följer av författningarna, föreligger skäl att förelägga Upplands Väsby kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Upplands Väsby kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen; Lgy 11, 2.6 Rektorns ansvar)
- Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Se till:

-att elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. I detta ingår att samtliga elevhälsans kompetenser, skolsköterska/skolläkare, psykolog, kurator och personal med specialpedagogisk kompetens, deltar i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet,

-att ett skolbibliotek används i syfte att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. Det innebär att skolbiblioteket, som en central stödfunktion, ska användas aktivt i utbildningen och inte endast vara inslag i undervisningen i vissa ämnen.

Motivering till bedömning av brist

Det finns fortfarande brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete

I beslut den 3 juli 2019 bedömde Skolinspektionen att elevhälsan inte arbetade förebyggande och hälsofrämjande i tillräcklig utsträckning. Utredningen visade att det visserligen förekom att enskilda kompetenser i elevhälsan gjorde förebyggande insatser men att det saknades ett systematiskt förebyggande och hälsofrämjande arbete där samtliga kompetenser i elevhälsan deltog.

Skolinspektionen bedömer att det fortfarande föreligger brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Utredningen visar att skolan vidtagit vissa åtgärder för att utveckla arbetet, bland annat genom att arbeta med rutiner och riktlinjer samt att fastställa en elevhälsoplan. Syftet med en sådan plan är att, vid sidan av befintlig uppdragsbeskrivning, sammanställa hela elevhälsans arbete och tydliggöra de olika funktionernas ansvarsområden och arbete. Skolinspektionen bedömer dock att arbetet behöver intensifieras och att samtliga elevhälsans kompetenser behöver ingå i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet för att leva upp till författningarnas krav.

Skollagen anger att det ska finnas en elevhälsa för eleverna i gymnasieskolan. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

I förarbetena till skollagen anges att de mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som till exempel arbetet mot kränkande behandling och undervisningen om tobak, alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning m.m. Det framgår även att arbete med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper. (Prop. 2009/10:165, s. 276)

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder, protokoll efter uppföljningsbesök samt synpunkter i samband med kommunikering av protokollet framgår bland annat följande. Kuratorn har varit på besök i alla klasserna och pratat om psykisk ohälsa som en förebyggande insats. Av intervjun med elevhälsan framgår att det framförallt är kuratorn som arbetat förebyggande på gruppnivå och att övriga kompetenser, förutom skolpsykologen, i viss mån arbetat förebyggande och hälsofrämjande. Elevhälsan har fått i uppdrag av skolledningen att identifiera och dokumentera det förebyggande arbetet, något som representanterna uppger i realiteten inte lätt till att de arbetar mer hälsofrämjande och förebyggande, och att detta arbete inte heller sker i form av en samlad elevhälsoresurs. Skolpsykologen har under en tid inte deltagit vid elevhälsans möten utan endast hållit enskilda elevsamtal, men skolledningen har beslutat att skolpsykologen ska tillbaka i "EHT-sammanhang" och har nu deltagit vid några möten. Elevhälsans representanter beskriver att halva mötestiden på elevhälsomötena ska ägnas åt enskilda elevärenden och resterande åt det förebyggande och hälsofrämjande arbetet, men representanter uppger att "de kommer aldrig till det förebyggande arbetet". Samtidigt uppger rektorn att elevhälsan håller sig till elevärenden ena timmen och till det förebyggande arbetet den andra. Vidare uppger rektorn att skolledningen varit tydliga med att elevhälsan ska fokusera på det förebyggande arbetet halva mötestiden men säger också att det är nytt i organisationen. Skolan har förvisso satt in ett extra "EHT-möte" en gång i veckan men skolpsykologen deltar inte på dessa enligt elevhälsans representanter.

Det har vidtagits åtgärder för att utveckla det förebyggande elevhälsoarbetet, till exempel genom att skolan har uppdaterat årshjulen som beskriver konkreta arbetsuppgifter av förebyggande art för varje funktion, såsom att besöka mentorstider för att informera om psykisk ohälsa. En elevhälsoplan är under framtagande och ett "konsultativt EHT" beskrivs också i huvudmannens redovisade åtgärder som exempel på ett förebyggande arbete. Sistnämnda syftar till att elevhälsan finns tillgänglig en gång i veckan i skolans lokaler för att svara på frågor, boka möten och vägleda till rätt funktioner på skolan. I huvudmannens redovisning framgår att skolan har satt in åtgärder för att utveckla det förebyggande arbetet men att arbetet med tillhörande rutiner

endast påbörjats och kommer att behöva utvecklas mer, bland annat genom uppföljning och utvärdering.

Skolbiblioteket används fortfarande inte aktivt i undervisningen

I beslutet den 3 juli 2019 bedömde Skolinspektionen att Väsby nya gymnasium inte använde något bibliotek i skolans pedagogiska verksamhet som stöd för elevernas lärande. Bland annat visade utredningen att gymnasiet saknade skolbibliotek och att det allmänna biblioteket som ligger i skolbyggnaden endast besöktes av elever vid enstaka tillfällen i vissa ämnen.

Skolinspektionen bedömer att biblioteket fortfarande inte används i tillräcklig omfattning och i syfte att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. Det framgår av utredningen att elever till exempel kan använda biblioteket för att låna böcker men att lärarna inte använder biblioteket som en pedagogisk resurs i undervisningen. Ett arbete har dock påbörjats för att utveckla biblioteksverksamheten och en skolbibliotekarie har också anställts med uppdrag att tillsammans med undervisande lärare öka användningen av det närliggande folkbiblioteket i undervisningen.

Av skollagen framgår att eleverna i gymnasieskolan ska ha tillgång till skolbibliotek. Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt ansvar för att utbildningen utformas så att alla elever, för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, får tillgång till och förutsättningar att använda läromedel av god kvalitet samt andra lärverktyg för en tidsenlig utbildning, bland annat skolbibliotek. Rektorn ansvarar också för att skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen och för att stärka elevernas språkliga och digitala kompetens. Av förarbetena till skollagen framgår att med skolbibliotek avses en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande (prop. 2009/10:165 s. 284).

Utredningen visar att biblioteket inte används som en central resurs i undervisningen i alla ämnen utan endast i någon enstaka kurs i vissa ämnen. En elev berättar i intervjun att hen varit med om en genomgång av biblioteket i år 1 och en annan elev berättar att hen har fått gå till biblioteket för att plugga. Elever på språkintruktionsprogrammet har blivit hänvisade till biblioteket av lärare för att låna lexikon och för att låna en bok. Majoriteten av eleverna uppger att de inte haft någon genomgång eller fått i uppdrag att använda biblioteket i några ämnen. Av lärarintervjun framgår att det finns en plan för användandet av biblioteket med ett antal träffar inplanerade utifrån olika teman. Lärare är dock osäkra på om arbetet kommit igång ännu. Ett par lärare säger att de använder biblioteket i begränsad omfattning med hänvisning till de

ämnen de undervisar i och ena läraren upplever att hen inte har så mycket nytta av ett bibliotek. En lärare som undervisar i svenska berättar att hen inte använt biblioteket tillsammans med eleverna i undervisningen i år, medan en annan lärare som undervisar i ett annat ämne uppger att hen har använt biblioteket med eleverna utifrån en kurs detta läsår. På frågan om skolledningen har följt upp hur lärare använder biblioteket i skolans pedagogiska verksamhet som stöd för elevernas lärande svarar rektorn att de precis kommit igång med det arbetet men att "det är i sin linda ännu".

Det framgår av huvudmannens redovisade åtgärder att skolan påbörjat ett arbete för att utveckla användningen av biblioteket, bland annat har ett samarbete inletts med folkbiblioteket som ligger i samma byggnad som gymnasieskolan. En bibliotekarie är nu anställd på deltid och hen har i samarbete med skolledningen arbetat fram en struktur kring att organisera biblioteksverksamheten, vilken formulerats i en arbetsplan. Bibliotekarien har också, tillsammans skolledningen och med ansvarig för det allmänna biblioteket, haft ett möte för att fastställa detaljer kring samarbetet. Bibliotekariens roll är att tillsammans med undervisande lärare se till att biblioteket används i undervisningen. Av redovisade åtgärder framgår vidare att skolans biblioteksverksamhet är nystartad och därför är det svårt att genomföra någon utvärdering ännu, men skolledningen planerar att utvärdera åtgärderna i arbetsplanen i slutet av läsåret.

Motivering till val av verktyg

Då Upplands Väsby kommuns verksamhet inte följer de krav som följer av författningarna, föreligger skäl att förelägga Upplands Väsby kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Avhjälpta brister i verksamheten

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Upplands Väsby kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Upplands Väsby kommun avhjälppt denna brist.

Motivering

I beslut den 3 juli 2019 konstaterade Skolinspektionen att Väsby nya gymnasium saknade ett tillräckligt arbete för att tillförsäkra alla elever en skolmiljö som präglas av trygghet. Utredningen visade bland annat att det återkommande skedde kränkningar och bråk på skolan och att den hos eleverna upplevda otryggheten var kopplad till byggnaden som skolan är belägen i. Vidare visade utredningen att de åtgärder som genomförts för att öka tryggheten inte utvärderats. Skolinspektionen konstaterade därtill brister i skolans målinriktade arbete för att motverka kränkande behandling eftersom alla kränkningar inte anmäldes till rektorn och att lärare agerade olika beroende på kränkningens karaktär.

Av uppföljningen framgår inte annat än att bristerna är avhjälppta. I huvudmannens inkomna redovisning av vidtagna åtgärder och uppgifter som framkom vid Skolinspektionens uppföljningsbesök på skolan framkommer bland annat följande. Skolan har genomfört ett flertal åtgärder, bland annat en trygghetsatsning tillsammans med andra aktörer i byggnaden. Satsningen innebär till exempel en större bemanning av ordningsvakter och fritidsledare i byggnadens allmänna ytor. I lärarintervjun framkommer att skolan är trygg och lärare bekräftar också att tryggheten har ökat genom ovan nämnda samarbete. Skolan har vidare anställt en socialpedagog som, tillsammans med campusledaren, utgör en trygghetsskapande funktion genom att röra sig runt och finnas tillgängliga i skolans lokaler. Åtgärder har också vidtagits i syfte att öka integration och motverka grupperingar i olika delar av skolans lokaler och att kartlägga skolans trygghet och studiero ytterligare, bland annat genom djupintervjuer med elever från varje klass. Av elevintervjuer framgår att elever känner sig trygga på skolan och att klimatet förbättrats. Vidare framgår av elevintervjun att elever får arbeta med värdegrundsfrågor på mentorstid och att de pratat mycket om likabehandlingsplanen. Den bilden bekräftas också av personal i samtliga intervjuer.

För det målinriktade arbetet mot kränkande behandling har rutinen förtydligats och i samarbete med huvudmannen har ledningsgruppen tagit fram en särskild och förenklad blankett för lärarnas anmälan av kränkande behandling. I lärarintervjun bekräftas att det finns särskilda blanketter för anmälan som finns tillgängliga i arbetsrummen och ska användas så fort lärarna uppmärksammar kränkande behandling. Visserligen framgår av lärarintervjun att det fortfarande kan upplevas som oklart vad som ska anmälas men att ledningen sagt att de ska anmäla, och att lärarna inte känner

Beslut

2020-05-11

15 (15)

Dnr 43-2018:10784

till att det förekommer kända kränkningar som inte anmäls till rektorn. I rektorsintervjun framgår att den nya blanketten presenterats på arbetsplatsträff och den finns lättillgänglig för personalen. Rektorn har också fått in fler anmälningar om kränkande behandling. Rektorn beskriver att han förmedlar huvudmannens budskap till lärarna; "Döm inte, anmäl och sedan får utredningen visa om det är en kränkning eller inte". Rektorn beskriver att en stor förbättring skett avseende detta och att alla kända kränkningar anmäls.

Skolinspektionen avslutar härmed tillsynen avseende de brister som bedöms som avhjälpna.

På Skolinspektionens vägnar

X Malin Norell

Beslutsfattare

Signerat av: Malin Norell

X Charlotte Rudebeck

Föredragande

Signerat av: Charlotte Rudebeck